

KINDGESPREK OP AFSTAND (OF DAARNA)

Het contact met je leerlingen verloopt in corona tijden heel anders dan gebruikelijk. Waarschijnlijk spreek je je leerlingen via groepssessies, stuur je instructievideo's, breng je zwaaiend door het raam thuiswerk langs of misschien spreek je ze één op één. Om goed zicht te blijven houden op je leerlingen is het individuele contact heel belangrijk. Sta daarbij niet alleen stil bij het werk, maar vraag vooral ook naar het welbevinden van de leerling.

Om beter zicht te krijgen op het welbevinden van de leerling kun je **dit** formulier gebruiken. De leerlingen kunnen het thuis invullen (op papier of op de computer), waarna je het samen bespreekt. Je kunt het formulier ook samen invullen tijdens een (video) gesprek. Het formulier bevat basisvragen voor de leerling, die jou veel informatie geven. Omdat je op afstand non-verbale signalen minder goed kunt oppakken is het belangrijk tijdens het gesprek dat je hebt met de leerling veel vragen te stellen, goed door te vragen en te observeren. Natuurlijk kun je dit kindgesprek ook voeren wanneer de scholen weer (deels) open zijn. Juist dan is het heel belangrijk voldoende aandacht te hebben voor het welbevinden van de leerling.

Veilige sfeer creëren

Om een goed gesprek over emoties te kunnen voeren met je leerling, is het belangrijk dat je zoveel mogelijk een veilige sfeer creëert voordat je de diepte in gaat in je gesprek. De leerling zal het makkelijkst en het meest delen op het moment dat hij op zijn gemak is. Geef ruimte om eerst over koetjes en kalfjes te spreken. Het kan erg helpend zijn op het niveau van de leerling dingen te delen over jezelf, hoe jij je voelt of wat jij op dit moment lastig vindt. Humor is een goede ijsbreker. Geef vooral aan dat de leerling alleen dat hoeft te delen wat hij wil delen met jou.

Algemene tips tijdens de gespreksvoering

Het voeren van een goed kindgesprek op afstand is niet gemakkelijk. Je kent ongetwijfeld de afkortingen die bij gespreksvoering komen kijken. Wees een **OEN** (open, eerlijk, nieuwsgierig), smeet **NIVEA** (niet invullen voor een ander), laat **OMA** (oordelen, meningen, aannames/adviezen) thuis en gebruik **LSD** (luisteren, samenvatten, doorvragen). Aan de telefoon of tijdens het videobellen zijn deze gesprekstechnieken minstens zo belangrijk als tijdens een regulier kindgesprek.

Probeer in ieder geval de volgende valkuilen te voorkomen:

- *Emoties bagatelliseren*

Iedere leerling gaat op zijn eigen manier met de situatie om. Neem emoties die de leerling benoemt heel serieus. Voorkom zinnen als 'kom op' of 'het valt wel mee', maar vraag waardoor de emoties zijn ontstaan. Vraag naar situaties waarin de negatieve emoties niet voorkomen of minder aanwezig zijn.

- *Te hoge eisen stellen*

Uit onderzoek blijkt dat ouders van gezinnen met schoolgaande kinderen de meeste stress ervaren. Ouders moeten ineens hun werk combineren met het onderwijs van hun kinderen. Dat is een bijzondere situatie die een heleboel uitdagingen met zich meebrengt. Stel niet zomaar eisen aan een leerling of een gezin, stem goed af wat thuis mogelijk is.

- *Te snel oplossingen geven*

Probeer vooral te luisteren naar de leerling. Emotionele steun of een uitlaatklep is voor leerlingen vaak al genoeg. Bovendien werkt het beter wanneer leerlingen hun eigen oplossingen kunnen bedenken (al dan niet met hulp door vragen van jou).

Emoties verwoorden

Help de leerling woorden te geven aan zijn gevoel en emoties. Leerlingen kunnen in deze verwarrende tijd stiller, angstiger of misschien bozer zijn dan normaal. Vaak is dat in contact op afstand lastig af te lezen. Bespreek hoe de leerling zich voelt en vraag door om erachter te komen welke gedachten en vragen bij deze gevoelens horen. Benoem de gevoelens om ze begrijpelijk en beter behapbaar te maken. Bovendien kan het benoemen van gevoelens ervoor zorgen dat het verzwijgen van bijvoorbeeld angst, wordt doorbroken.

Observeren

Probeer de leerling tijdens het videobellen zo goed mogelijk te observeren. Je kunt jezelf daarbij onder andere de volgende vragen stellen:

- *Ziet de leerling er ontspannen uit?*

Zit de leerling rustig op de stoel, of beweegt hij veel? Friemelt of frunnikt de leerling aan een voorwerp? Kan de leerling zich goed concentreren op het gesprek of is hij snel afgeleid? (Waardoor raakt hij afgeleid?) Praat hij rustig, kalm, snel of gehaast? Vertoont de leerling gedrag zoals je van hem gewend bent? Vertoont de leerling clownesk gedrag of zet hij een stemmetje op?

- *Hoe ziet de werkplek van de leerling eruit?*

Heeft de leerling genoeg ruimte? Is het een opgeruimde plek? Zit de leerling op een comfortabele stoel? Zit de leerling alleen? Is het een rustige plek? Heeft de leerling genoeg materialen ter beschikking? Op welk device belt of werkt de leerling?

- *Hoe is de lichaamshouding van de leerling?*

Zit de leerling rechtop? Is er sprake van een open of gesloten houding (armen over elkaar)? Zijn de schouders van de leerling ontspannen of opgetrokken?

- *Zijn ouders betrokken?*

Is de leerling alleen tijdens het gesprek? Zijn ouders te zien? Storen ouders tijdens het gesprek of zijn ze juist behulpzaam? Hoe reageren ze op de leerling? Hoe reageren ze eventueel op jou?

Extra vragen

Onderstaande (veelal oplossingsgerichte) vragen kun je naast de vragen uit het formulier stellen om meer informatie te krijgen van de leerling.

Hoe gaat het met je?

- Wat denk je of voel je op een moment dat je je onrustig/verdrietig/bang voelt?
- Hoe gedraag jij je dan? Vertel eens wat je op zo'n moment wel en juist niet doet?
- Van welke gevoelens zou jij het liefst af willen?
- Wat vind je leuk om thuis te doen in je vrije tijd?
- Wat zou een fijn moment zijn om er met iemand over te gaan praten? Hoe begin je dat gesprek? (Je mag best suggesties geven wanneer een leerling geen antwoord kan bedenken)
- Je mag op deze vraag ja of nee antwoorden. Is er iets dat je mij eigenlijk niet durft te vertellen? Zo ja, dat mag er zijn. Als je het later toch met me wilt delen, weet dan dat ik altijd naar je zal luisteren. Je kunt me bereiken via.....

Hoe gaat het met je gezin?

- Wat gaat er thuis goed
- Wat gaat er thuis minder goed?
- Hoe lossen jullie eventuele problemen op?
- Maak jij je wel eens zorgen over iemand? Zo ja, over wie?
- Welke extra taken heb jij nu in huis?
- Help jij thuis anderen?
- Met wie maak jij het liefst je huiswerk? Hoe komt dat?
- Wie van je familieleden, vrienden of kennissen mis jij het meest?
- Wil je mij een video rondleiding geven door je huis? (Vraag aan je ouders of dat goed is)
- Wat heb je van elkaar ontdekt dat jullie nog niet van elkaar wisten?
- Waar kijk je naar uit?

Als de leerling geen dingen noemt om naar uit te kijken, kun je verwijzen naar de Leef Toe Naar kalender. Je vindt hem [hier](#).

Hoe gaat het thuiswerken?

- Lukt het goed om je aan de afspraken of regels te houden?
- Wat vind je ervan om thuis te werken?
- Hoe vind je het om thuis te zijn?
- Wat vind je ervan dat je niet naar school kunt?
- Wat zijn de voordelen van thuiswerken?
- Wat zijn de nadelen van thuiswerken?
- Hoe vind jij dat het thuiswerken gaat?
- Waar heb je behoefte aan?
- Lukt het om zelfstandig te werken?

- Lukt het je je werk goed te plannen?
- Welke taken kan je zonder hulp maken? Waar heb je hulp bij nodig? En van wie?
- Lukt het je om hulp te vragen als je dat nodig hebt? Aan wie vraag je dat het liefst?
- Hoe los je problemen op?
- Wat vind je lastig of moeilijk? Wat vind je juist heel gemakkelijk?
- Hoe zorg je ervoor dat je je aandacht voldoende bij je werk kunt houden?
- Zou er iets thuis moeten veranderen om je huiswerk goed te kunnen maken?
- Hoe kun je je huiswerk moeilijker of juist makkelijker maken?
- Wat zou je aan je huiswerk willen veranderen?
- Waar moet je altijd goed over nadenken of op letten bij het maken van je huiswerk?
- Wat zou je een ander kind in de klas willen vertellen over je huiswerk?
- Wanneer lukt het je heel goed om je huiswerk te maken? Wat deed je toen precies?
- Wat doe je thuis om rekening te houden met de ander? Wat is daar het voordeel van?
- Hoe houden anderen al rekening met jou? Wat is hier het voordeel van?

Afsluiting

Sluit het gesprek duidelijk af. Stel nog een aantal laatste vragen als: Ben ik vergeten je iets te vragen? Hebben we nu alles over je besproken wat voor mij belangrijk is om te weten?

Je kunt vervolgens een kleine samenvatting geven van de belangrijkste punten die de leerling heeft aangestipt. Als je merkt dat er behoefte is aan een luchtige afsluiting, denk dan bijvoorbeeld aan het samen spelen van een online spelletje of even aandacht voor de gemaakte knutselopdracht, het huisdier of een knuffeldier. Spreek af wanneer en op welke manier je weer contact hebt met de leerling.